

Tłumacz

264304

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Tłumacz to osoba zajmująca się przekładem tekstów pisanych czy wypowiedzi z języka rodzimego na obcy lub odwrotnie.

Obecnie tłumaczy możemy podzielić na ustnych i pisemnych.

Tłumacz ustny dokonuje przekładu słowa mówionego. Wyróżniamy dwa rodzaje tłumaczeń ustnych: konsekutywne i symultaniczne.

Tłumaczenie konsekutywne to tłumaczenie w blokach jedno – lub kilkuzdaniowych, w przerwach wypowiedzi mówcy.

Tłumaczenie symultaniczne to tłumaczenie na bieżąco, bez wcześniej przygotowanego tekstu (nazywane często równoległym, jednoczesnym lub kabinowym). Tłumacz obserwuje przebieg spotkania przez szybę lub na monitorze. Przez słuchawki dostaje informacje, które natychmiast przez mikrofon przekazuje odbiorcom. Przekazanie tłumaczonego tekstu występuje za pomocą słuchawek jakie mają odbiorcy.

Tłumacz pisemny dokonuje tłumaczenia pisemnego. Tekst, jaki jest do przetłumaczenia może być z różnych dziedzin. Głównym narzędziem pracy tłumacza jest komputer. Obecnie dużym atutem zawodu jest możliwość korzystania z poczty elektronicznej, gdyż większość tłumaczonych tekstów przekazywana jest za pomocą e-maili. Są to teksty od indywidualnych klientów, firm i innych instytucji. Jeżeli tłumaczenie ma służyć jedynie celom prywatnym, informacyjnym, reklamowym itp., wykonuje się je bez poświadczenia przez tłumacza przysięgłego (np. list, artykuł naukowy, oferta, zapytanie itp.). Jeżeli tłumaczenie ma być przedstawione w urzędzie, sądzie, na policji lub w innym organie administracji publicznej w celu potwierdzenia treści zawartej w dokumencie sporządzonym za granicą, wówczas należy się zwrócić do tłumacza przysięgłego, który sporządza tłumaczenia uwierzytelnione (tłumaczenia poświadczone, niepoprawnie określane też jako tłumaczenia przysięgłe). Tłumaczenie uwierzytelnione jest dokumentem uznawanym w kraju i za granicą.

W przypadku tłumaczy pisemnych jest w tym zawodzie tyle specjalizacji, ile dziedzin ludzkiej działalności. W pewnym uproszczeniu można ich podzielić na tłumaczy literatury fachowej i pięknej, choć podział ten nie zawsze jest jednoznaczny.

W tłumaczeniach literatury fachowej stylistyka jest sprawą drugorzędną w stosunku do treści merytorycznej, w przypadku literatury pięknej zaś zarówno stylistyka, jak i treść są ważne. Nie oznacza to, że styl jest dla tłumaczenia fachowego bez znaczenia, ale odgrywa znacznie mniejszą rolę niż w przypadku tłumaczenia literatury pięknej. Tekst fachowy jest bowiem z reguły wykorzystywany do celów technicznych, poznawczych, naukowych czy handlowych. Literatura fachowa to także książki naukowe, referaty, protokoły czy inne dokumenty.

Tłumacz literatury pięknej, podobnie jak tłumacz literatury fachowej, pracuje nad

słowem pisanym. Jego zadaniem jest jednak dokonanie przekładu, który nie tylko odda treść oryginału, ale także odzwierciedli walory stylistyczne, poetyckie i intelektualne dzieła. Tłumacz literatury pięknej zajmuje się przekładem tekstów reprezentujących różne gatunki literatury, tzn. beletrystykę (powieść, nowela, opowiadanie), poezję, eseistykę i dramaturgię (dramaty sceniczne, programy telewizyjne i filmy), z których każdy rządzi się innymi regułami. Tłumacz musi nie tylko te reguły znać, ale też umieć je zastosować w praktyce. Sukces odnosi wtedy, kiedy jego praca jest odbierana jako dzieło artystyczne. Tłumacz literatury pięknej, tak jak pisarz czy poeta, obcuje ze sztuką.

Odrębną kategorią tłumaczy są tłumacze przysięgli. Tłumacz przysięgły jest osobą zaufania publicznego. Specjalizuje się w przekładzie dokumentów procesowych, urzędowych i uwierzytelnianiu obcojęzycznych odpisów takich dokumentów, a także może poświadczać tłumaczenia i odpisy wykonane przez inne osoby. Do poświadczania tłumaczeń oraz poświadczania odpisów pism tłumacz przysięgły używa [pieczęci](#), zawierającej w otoku jego imię i nazwisko, a w środku wskazanie języka, w zakresie, którego ma uprawnienia oraz pozycję na liście tłumaczy przysięgłych (do wglądu w Ministerstwie Sprawiedliwości). Na wszystkich poświadczonych dokumentach, które wydaje tłumacz przysięgły, wymienia się pozycję, pod którą tłumaczenie lub odpis są odnotowane w [repertorium](#). Jest to system elektronicznej ewidencji czynności tłumacza przysięgłego. Wykonywanie zawodu tłumacza przysięgłego reguluje ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego z dnia 25 listopada 2004r. (Dz. U. Nr 273, poz. 2702), która obowiązuje od dnia 27 stycznia 2005r. Tłumacz przysięgły pracuje głównie przy sądach wojewódzkich – dokonuje tłumaczeń prawnych, dokumentów urzędowych (umów, metryk, dyplomów itp.), na zlecenie policji uczestniczy w przesłuchaniach, a także na zlecenie większych lub mniejszych firm prowadzi np. negocjacje handlowe.